

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาสุขภาพและการจัดการปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านมซึ่งได้รับการรักษาด้วยวิธีรักษาร่วม (adjuvant therapy) โดยต้องได้รับการรักษาหลัก อย่างน้อย 2 ชนิดคือ การผ่าตัดร่วมกับการได้รับเคมีบำบัดอย่างน้อย 1 คอร์ส ที่มารับการตรวจที่ห้องตรวจทางสัลยกรรมแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านมซึ่งได้รับการรักษาด้วยวิธีรักษาร่วม โดยต้องได้รับการรักษาหลัก อย่างน้อย 2 ชนิดคือ การผ่าตัดร่วมกับการได้รับเคมีบำบัดอย่างน้อย 1 คอร์ส ที่มารับการตรวจที่ห้องตรวจทางสัลยกรรมแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเต้านม
2. ได้รับการรักษาแบบการรักษาร่วม โดยได้รับการรักษาหลักอย่างน้อย 2 ชนิดคือ การผ่าตัดร่วมกับการได้รับเคมีบำบัดอย่างน้อย 1 คอร์ส
3. เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป
4. สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้
5. ยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคำนวณจากสูตรร้อยละ 25 ของประชากรที่มีจำนวนเป็นร้อยละ (ประคอง วรรณสูตร อ่างในยุวดี ภาฯ และคณะ, 2543) จากสถิติจำนวนประชากรผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกห้อง 101 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่พบว่า มีจำนวนผู้ป่วยรายใหม่ทั้งสิ้นประมาณ 471 คน/ปี (ติดต่อกันเป็นการส่วนตัว, กันยายน 2546) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 118 ราย ผู้วิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 120 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว วิธีการเสียค่ารักษา ปัญหาค่ารักษาพยาบาล โรคประจำตัว และการรักษาที่ได้รับ

2. แบบสอบถามปัญหาสุขภาพและการจัดการปัญหาสุขภาพที่เกิดในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม ที่สร้างโดยผู้วิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม มี 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัญหาสุขภาพ ประกอบด้วยรายการลักษณะอาการของปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากโรคหรือการรักษา โดยแบ่งเป็นปัญหาทางด้านร่างกาย จำนวน 34 รายการ และปัญหาทางจิตสังคม จำนวน 27 รายการ โดยแต่ละรายการมีตัวเลือก 2 ตัวเลือกคือ มี กับ ไม่มี โดยจะให้คะแนนเฉพาะปัญหาสุขภาพที่มีเท่านั้น และให้เลือกระดับความรุนแรงของปัญหาสามระดับคือ มาก ปานกลางและน้อย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบเฉพาะลักษณะอาการของปัญหาสุขภาพที่ตรงกับ ประสบการณ์ของตนเท่านั้น

ส่วนที่ 2 การจัดการปัญหาสุขภาพที่เกิดในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยมี 2 ข้อ ดังนี้ 1) ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกปัญหาสุขภาพที่มีความรุนแรงสูงสุด 3 อันดับแรก 2) ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบเกี่ยวกับการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งสามอันดับ โดยให้ตอบถึงวิธีการจัดการ ความถี่ และผลลัพธ์ของการจัดการเพื่อลดหรือบรรเทาปัญหาสุขภาพแต่ละอย่างที่เกิดขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัญหาสุขภาพและวิธีการจัดการปัญหาสุขภาพที่เกิดในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านมที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ แพทย์ที่มีความชำนาญในการรักษามะเร็งเต้านม 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องมะเร็งเต้านม 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลด้านจิตเวช 1 ท่าน และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม 2 ท่าน เมื่อได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จึงนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index: CVI) ได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .87

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัญหาสุขภาพและวิธีการจัดการปัญหาสุขภาพที่เกิดในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม ที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson: KR-21) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .79

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย การวิจัย ประจําสถาบัน(Institutional Review Board: IRB) คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อผ่านการอนุมัติ ผู้วิจัยชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างเริ่มจากแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการวิจัย โดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาของการวิจัย และสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ โดยไม่มีผลต่อการรักษาตามปกติของแพทย์หรือพยาบาล นอกจากนี้ในระหว่างการวิจัย หากกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการเข้าร่วมวิจัยต่อจนครบตามกำหนดเวลา กลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการรักษาพยาบาลตามปกติ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ นำเสนอในภาพรวมและนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดย

1. นำหนังสือผ่านจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ประจําสถาบัน(Institutional Review Board: IRB) คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล หลังได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยพบหัวหน้าการพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอก ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะที่กำหนด จำนวน 120 ราย ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย พร้อมหลักฐานการพิทักษ์สิทธิ

3. ถ้าผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านมยินยอมเข้าร่วมการศึกษาวิจัยก็ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามปัญหาสุขภาพและวิธีการจัดการเพื่อลดความรุนแรงของปัญหาสุขภาพที่เกิดในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม
4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดตรวจสอบความครบถ้วนของข้อคำตอบและนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติและแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้จัดระเบียบและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง
2. ปัญหาสุขภาพที่เกิดกับผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม นำมาวิเคราะห์และจำแนกตามปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้น ด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง
3. วิธีการจัดการสุขภาพที่เกิดในผู้ที่เป็นมะเร็งเต้านม นำมาจัดกลุ่มตามวิธีการปฏิบัติที่ผู้ป่วยใช้เพื่อบรรเทาหรือลดความรุนแรงในแต่ละปัญหาสุขภาพที่เกิด